

Meerjarenbeleidsplan 2017-2020

Adres

Kenniscentrum Kraamzorg
Laan van Kronenburg 2
1183 AS Amstelveen

Contact

www.kenniscentrumkraamzorg.nl
info@kenniscentrumkraamzorg.nl
Telefoon 020 54 59 023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Missie, visie, doelstellingen en positionering	4
2.1 Missie, visie en doelstellingen	
3. Organisatie(structuur)	5
3.1 Bestuur	
3.2 Dagelijkse leiding	
3.3 Freelancers	
3.4 Vrijwilligers	
3.5 Beleidscommissie	
4. Strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg	7
4.1 Kwaliteit	
4.1.1 Kwaliteitsregister kraamverzorgenden	
4.2 Scholing	
4.2.1 (Her)registratie eisen kraamverzorgenden	
4.2.2 Accreditatie (opleidings-)instellingen	
4.2.3 Beroepscompetentieprofiel	
4.2.4 Opleidingen	
4.3 Inhoud, ontwikkeling en kennisoverdracht	
4.3.1 Landelijke monodisciplinaire en multidisciplinaire richtlijnen en protocollen	
4.3.2 Inhoudelijke samenwerkingspartners	
4.3.3 Website, e-Nieuwsbrief/Digitale communicatie	
4.3.4 Dag van de Kraamzorg	
4.3.5 Kraamzorg op Maat	
4.4 Ketensamenwerking	
4.5 Onderzoek	
4.6 Innovaties	
4.6.1 Digitale kraamzorg	
4.6.2 Kraamverzorgenden van de toekomst	
5. Financiën	16
5.1 Vaste inkomsten	
5.2 Mogelijke subsidies	
5.3 Sponsoring	
6. Tot slot	17

1. Inleiding

De ontwikkelingen in de Geboortezorg hebben ervoor gezorgd dat de kraamzorg transparant is over haar kwaliteit van zorg. De ketenpartners zien de kraamzorgsector ook als gelijkwaardige gesprekspartner bij beleid- en kwaliteitsontwikkelingen in de Geboortezorg. De ontwikkelingen rondom integrale zorg heeft voor een professionaliseringslag van de beroepsgroep gezorgd ook om als volwaardig gesprekspartner mee te denken en praten in het netwerk van Geboortezorg.

Dit Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 geeft inzicht in de plannen voor de komende drie jaar waarin het Kenniscentrum Kraamzorg zich verder positioneert als hét Kenniscentrum voor de Kraamzorg. Met de te volgen strategie om op zes specifieke beleidsterreinen actief te opereren neemt het Kenniscentrum Kraamzorg een duidelijke positie in, zowel in de kraamzorgsector, het netwerk van Geboortezorg als bij alle andere stakeholders.

2. Missie, visie en doelstellingen

Met onderstaande aangescherpte missie, visie en doelstellingen geeft het Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 aan waar het Kenniscentrum Kraamzorg staat, en welke positie het Kenniscentrum inmiddels in de kraamzorgsector en het netwerk van Geboortezorg inneemt.

2.1 Missie, visie en doelstellingen

Missie

Het Kenniscentrum Kraamzorg is, binnen de kraamzorgsector, de organisatie die gaat over de inhoud van de kraamzorg en de professionalisering van de kraamverzorgenden en daarmee de profilering van de kraamzorgsector in het netwerk van geboortezorg.

Visie

Het Kenniscentrum Kraamzorg zorgt voor de ontwikkeling, implementatie en borging van haar zes beleidsterreinen: kwaliteit, scholing, inhoud, ontwikkeling en kennisoverdracht, ketensamenwerking, onderzoek en innovatie. Ook zorgt zij ervoor dat deze worden uitgedragen en dat continuïteit gewaarborgd is.

Doelstellingen 2017-2020

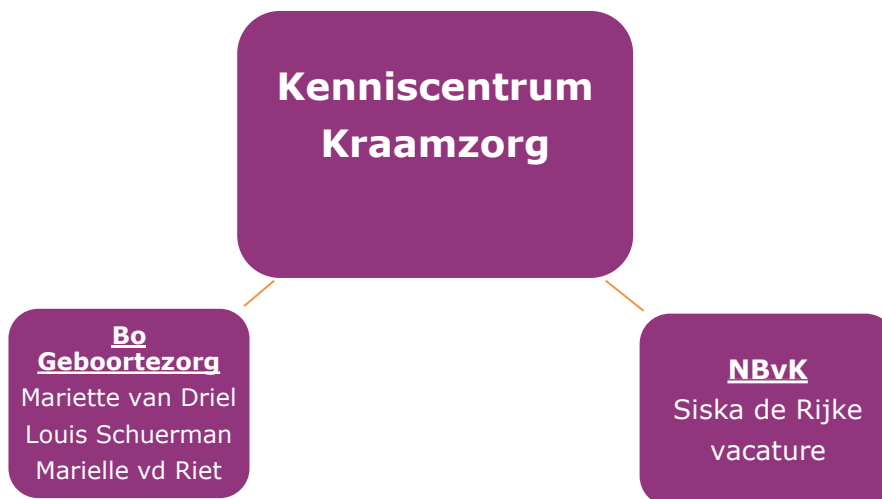
1. Het Kenniscentrum Kraamzorg geeft samen met de beleidscommissie, werkgroepen, directie en bestuur verder vorm aan de zes beleidsterreinen van het Kenniscentrum Kraamzorg.
2. Het Kenniscentrum Kraamzorg zorgt ervoor dat zij zich nog verder op alle zes de beleidsterreinen professionaliseert, waardoor de kraamzorg zich verder profileert in het netwerk van Geboortezorg.
3. Het Kenniscentrum Kraamzorg zorgt ervoor dat het Kwaliteitsregister, de (Her) registraties en Accreditaties volgens duidelijke procedures en reglementen verlopen en dat het een weerspiegeling is van de professionaliteit van de kraamverzorgenden.
4. Aan opleidingen en bij- en nascholingen besteedt het Kenniscentrum Kraamzorg deze beleidsperiode extra aandacht om ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van het deskundigheidsniveau van alle kraamverzorgenden op het niveau van een Verzorgende IG komt.
5. Het Kenniscentrum Kraamzorg zorgt voor een gezonde bedrijfsvoering waardoor zij haar zelfstandigheid behoudt.

Voor de missie, visie en doelstellingen geldt dat het Kenniscentrum Kraamzorg niet de inhoud van de kraamzorg bepaalt maar wel de randvoorwaarden creëert voor de kraamzorgsector om zich te ontwikkelen tot volwaardige samenwerkingspartner in het netwerk van Geboortezorg.

Van belang is te vermelden dat het Kenniscentrum Kraamzorg geen belangen behartigt van individuele kraamzorgorganisaties of kraamverzorgenden, het Kenniscentrum Kraamzorg houdt zich bezig met inhoudelijke zaken die voortkomen uit de zes beleidsterreinen benoemd in dit Meerjarenbeleidsplan.

3. Organisatiestructuur

De bestuurlijke structuur van het Kenniscentrum Kraamzorg ziet er als volgt uit:

3.1 Bestuur

De twee belangenorganisaties in de kraamzorg hebben ieder een afvaardiging in het bestuur: de brancheorganisatie Bo Geboortezorg (BO) vaardigt vier leden af en de Nederlandse Beroepsvereniging voor kraamverzorgenden (NBvK), twee leden in het bestuur van de stichting. Het bestuur komt 4x per jaar bij elkaar in vergadering.

Het bestuur van Stichting Kenniscentrum Kraamzorg bestaat op 1 januari 2017 uit:

Mariette van Driel	(Bo)	voorzitter
Siska de Rijke	(NBvK)	secretaris
Louis Schuerman	(ZIN/BO)	penningmeester
Marielle vd Riet	(Koru/BO)	bestuurslid
Vacature	(Bo)	bestuurslid
Vacature	(NBvK)	bestuurslid

Alle betrokken bestuursleden vertegenwoordigen hun belangenorganisatie in het bestuur, met het mandaat van hun achterban en met behoud van hun eigen verantwoordelijkheid.

3.2 Dagelijkse leiding

Het Kenniscentrum Kraamzorg opereert als een kleine slagvaardige werkorganisatie met een parttime directeur die verantwoordelijk is voor de richting van het Kenniscentrum Kraamzorg. Zij geeft, in samenwerking met het bestuur, invulling aan de missie, visie en doelstellingen en het daaruit voortvloeiende strategische beleid van het Kenniscentrum

Kraamzorg en draagt zorg voor een gezonde financiële positie. Een eveneens parttime secretaris biedt hierin ondersteuning en geeft mede uitvoering hieraan. De directeur en secretaris leggen verantwoording af aan het hierboven genoemde bestuur.

De dagelijkse bezetting van het Kenniscentrum Kraamzorg bestaat op 1 januari 2017 uit:

Marie-Pauline van der Ven	directeur, 16 uur
Esther van der Zwan	secretaris, 24 uur
Mirjam Duindam	management assistente, 18 uur
Daisy Luiten	management assistente, 24 uur

3.3 Freelancers

Voor de website (bouwer en webwriter), inhoudsdeskundige voor de accreditatiecommissie en voor financiën wordt tot op heden succesvol gewerkt met vaste freelancers. Voor incidentele zaken is het goed om met freelancers te blijven werken. Voor de Accreditatiecommissie en andere inhoudelijke zaken werken we met 2-3 beleidsmedewerkers die allen een arbeidsovereenkomst met het KCKZ hebben voor minimaal 8 uur per maand.

3.4 Vrijwilligers

Vanaf de start van het Kenniscentrum is gewerkt met enthousiaste vrijwilligers die vanuit de NBVK en de kraamzorgorganisaties input hebben aangeleverd. Zij zijn onontbeerlijk, zij leveren input aan en werken deze uit in de verschillende (werk)groepen als het over inhoudelijke onderwerpen gaat. Nadat het in hun (werk)groep besproken is, bespreken zij dit weer met hun achterban/collega's, dat wordt weer meegenomen als feedback in de (werk)groep.

3.5 Beleidscommissie

Het Kenniscentrum Kraamzorg start vanaf begin 2017 met een Beleidscommissie, deze bestaat uit kraamverzorgenden, beleidsmakers, opleiders en managers/bestuurders uit de kraamzorg die beschikken over specifieke kennis en visie op een bepaald onderwerp aangaande het Kenniscentrum Kraamzorg.

Alle 6 beleidsterreinen waarin het Kenniscentrum Kraamzorg actief is moeten vertegenwoordigd worden in deze Beleidscommissie.

De Beleidscommissie bestaat dan uit 3 leden met de volgende portefeuille:

- 1 lid Herregistratie
- 1 lid Accreditatie en opleidingen: al ingevuld
- 1 lid Landelijke Protocollen

Zij moeten de volgende expertise in huis hebben: Lactatiekundige, docent ROC, opleiders/kwaliteitsfunctionaris kraamzorgorganisatie, manager/bestuurder kraamzorgorganisatie, kraamverzorgenden met aantoonbare inhoudelijke achtergrond

Om de activiteiten van de Beleidscommissie te ondersteunen zijn er Subcommissies nodig met subcommissieleden: in totaal 10 (waarvan 3 Beleidscommissieleden):

- Herregistratie: 4 mensen totaal incl. beleidscommissielid
- Accreditatie: 4 mensen totaal incl. beleidscommissielid
- Beheer en bijhouden wijzigingen Landelijke protocollen: 2 mensen totaal incl. beleidscommissielid

Allen, incl. de subcommissieleden, vertegenwoordigen het Kenniscentrum Kraamzorg bij evt. werkgroepen van inhoudelijke samenwerkingspartners

4. Strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg

Met dit tweede Meerjarenbeleidsplan volgt het Kenniscentrum Kraamzorg de ingeslagen weg voor wat betreft de onderstaande zes beleidsterreinen. Er zijn een aantal kleine wijzigingen t.o.v. de vorige periode: het kwaliteitskeurmerk gaat over kraamzorgorganisaties en ligt meer op de weg van Bo Geboortezorg evenals de kwaliteitsindicatoren die belegd zijn bij het Kwaliteitsinstituut, deze gaan ook over kraamzorgorganisaties en niet over kraamverzorgenden. Dit zijn thema's die niet blijken te passen binnen de beleidsterreinen van het Kenniscentrum Kraamzorg.

De onderstaande zes beleidsterreinen blijven weer het uitgangspunt van de strategie van het Kenniscentrum Kraamzorg voor de komende beleidsperiode en geven daarmee duidelijk de positie weer die het Kenniscentrum Kraamzorg binnen de eigen sector, het netwerk van geboortezorg en bij de stakeholders inneemt.

4.1 Kwaliteit

4.1.1 Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden

Inleiding

Het Kwaliteitsregister van het Kenniscentrum Kraamzorg is een succes: ruim 10.200 kraamverzorgenden staan ingeschreven in het Kwaliteitsregister.

De kosten voor inschrijving in het Kwaliteitsregister Kraamverzorgenden zijn vanaf april 2016 € 90,- voor drie jaar.

Toekomst

Ook in de komende jaren zullen we ervoor zorgen dat het Kwaliteitsregister verfijnd wordt op onderdelen zodat het nog beter werkzaam wordt voor de gebruikers.

Afhankelijk van de plannen voor de volgende Herregistratieperiode kan je denken aan de mogelijkheid om specialisaties te registreren maar ook dat er een apart gedeelte komt voor intakers en managers in de kraamzorg zodat zij ook hun vak kunnen bijhouden en hun competenties kunnen aanscherpen d.m.v. geaccrediteerde scholingen op hun specifieke werkgebied.

4.2 Scholing

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft na vier jaar duidelijk inzicht gekregen in de opleidingen/scholingen binnen de kraamzorgsector door de registratie- en de herregistratie-eisen, de accreditatie van (opleidings-)instellingen en door het opstellen van het Beroepscompetentieprofiel en de daaruit voortvloeiende herziening in 2017 van het Kwalificatiedossier.

Met het Visiedocument "Kraamzorg verzekerd van een goede toekomst" (Deen, 2015) over de rol en positionering van de kraamverzorgende in de geboortezorgketen heeft het Kenniscentrum Kraamzorg een duidelijk statement afgegeven voor wat betreft de ontwikkeling van het deskundigheidsniveau van de kraamverzorgenden in de komende jaren.

Fasering ontwikkeling deskundigheidsniveau kraamverzorgende

4.2.1 Herregistratie Kraamverzorgenden

Inleiding

De eerste Herregistratieperiode is sinds 1 april 2016 een feit. De Herregistratie-eisen zijn aangescherpt op basis van informatie en inzichten verkregen uit de eerste registratieperiode en op basis van de uitkomsten uit de Denktank (zie hoofdstuk 3.6.2) en het daaruit voortvloeiende Visiedocument "Kraamzorg verzekerd van een goede toekomst" (Deen, 2015). Dit om er zo voor te zorgen dat het Kwaliteitsregister ook echt waarde blijft vertegenwoordigen.

Voordat de kraamverzorgenden aan haar Herregistratie kan beginnen wordt het dossier beoordeeld door het KCKZ. Gekeken wordt of het dossier volledig is, of voldaan is aan alle voorwaarden zodat de kraamverzorgende voor herregistratie in aanmerking komt. Nieuw ten opzichte van de eerste registratieperiode is een verwijzing naar de 5 modules in de e-learningomgeving van het KCKZ. Door deze met succes te doorlopen kunnen

maximaal 13 punten behaald worden, vervolgens heeft men drie jaar de tijd om te voldoen aan de eisen voor Herregistratie zie <http://www.kckz.nl/herregistratie-eisen-april-2016/>

Door de (her)registratie-eisen aan alle kraamverzorgenden te stellen, heeft de kraamzorgsector meer inzicht gekregen in de scholing van de kraamverzorgenden.

Toekomst

De eerste herregistraties hebben in april 2016 plaatsgevonden. In 2017 volgt de grootste groep wat een zware wissel zal trekken op onze managementassistentes voor wat betreft de te verwachten stroom aan telefoontjes en e-mails met vragen en de controle van alle dossiers die voor herregistratie worden aangeboden.

Eind 2017 wordt er vanuit de Beleidscommissie een nieuwe Herregistratiecommissie geformeerd om de eisen vanaf april 2019 te formuleren. Aan hen is het om de richting die is ingeslagen voort te zetten en wellicht de stap te zetten richting specialisaties. Een reële optie is ook om de Herregistratieperiode op te rekken naar 5 jaar.

4.2.2 Accreditatie (opleidings-)instellingen

Inleiding

Het goed bijhouden van kennis en het trainen van vaardigheden is ook voor kraamverzorgenden van groot belang. Om de deskundigheid bevorderende activiteiten van deze beroepsgroep te bewaken is er een onafhankelijke accreditatiecommissie verbonden aan het Kenniscentrum Kraamzorg.

Als aanbieder van scholing is het mogelijk om accreditatie aan te vragen bij het Kenniscentrum Kraamzorg. Er is de keuze tussen een accreditatie aanvraag per aanbod of voor een instellingsaccreditering aanvraag. De accreditatie aanvragen worden beoordeeld aan de hand van de voorwaarden die staan beschreven in de Accreditatiesystematiek Kenniscentrum Kraamzorg terug te vinden op de website: <http://www.kckz.nl/wp-content/uploads/2016/03/Accreditatiesystematiek-KCKZ-v.a.-1-april-2016-1.pdf>

Toekomst

Na de ervaringen van de eerste 2 jaar is in 2016 een start gemaakt met het aanscherpen van de eisen voor het geven van scholing waardoor de Accreditatiesystematiek is aangepast. Voor een aantal scholingen is hierin specifiek beschreven wat er inhoudelijk verwacht wordt van deze scholing. Ook is er gestart met visitaties van opleiders die accreditatie hebben aangevraagd en gekregen.

De Accreditatiecommissie blijft deze ingeslagen weg de komende beleidsperiode volgen: aanscherpen van eisen en controle d.m.v. visitaties van scholingen om zo de gewenste kwaliteit te waarborgen.

4.2.3 Beroepscompetentieprofiel

Inleiding

Het Beroepscompetentieprofiel Kraamverzorgende is de basis voor de opleidingen tot kraamverzorgende zowel de Verzorgende IG profiel Kraamzorg als de Branche erkende opleiding, is herschreven en goedgekeurd in september 2016 zie:

http://www.kckz.nl/wp-content/uploads/2016/03/KCKZ-Beroepscompetentieprofiel_definitief.pdf

Toekomst

Het Kenniscentrum Kraamzorg monitort en beheert het Beroepscompetentieprofiel en gebruikt het als input voor het nieuwe Kwalificatiedossier dat in 2017 ontwikkeld wordt en als basis gaat dienen voor de Verzorgende IG opleidingen profiel kraamzorg.

4.2.4 Opleidingen

Het opleidingsveld is nog steeds heel divers. Het is van belang dat we hier samen met de opleidingen zelf en de brancheorganisaties de komende jaren een structuur in krijgen die voor de hele kraamzorgsector wenselijk is waardoor inzichtelijk wordt dat de kraamverzorgende op het door de sector zelf vastgestelde niveau wordt opgeleid.

4.2.4.1 Externe opleidingen

Er bestaan eind 2016 de volgende opleidingen tot kraamverzorgenden:

- 3-jarige Opleiding Verzorgende IG profiel Kraamzorg
- Branche erkende opleiding Kraamverzorgenden, er zijn drie verkorte opleidingsvarianten A, B en C:
  - Variant A, drie tot vier maanden
De kortste opleiding is bedoeld voor mensen die al een diploma (zieken)verzorgende niveau 3 hebben of certificaten (onderdelen van de opleiding) die daarmee te vergelijken zijn. Je leert dan alleen nog de specifieke vakkennis en vaardigheden voor de kraamzorg.
  - Variant B, zeven tot elf maanden
Deze opleiding kun je volgen als je met diploma niveau 2 (bijvoorbeeld als helpende of verzorgingshulp B) gewerkt hebt in de zorg. Je leert die dingen die je nodig hebt voor de kraamzorg en je wordt geschoold naar niveau 3.
  - Variant C, twaalf tot achttien maanden
Voor deze opleiding heb je geen ervaring in de zorg nodig. Je moet wel interesse hebben en gemotiveerd zijn om in de (kraam)zorg te werken. De kennis en vaardigheden die je hier leert, liggen op niveau 3.

Visiedocument Opleidingen

Het Kenniscentrum Kraamzorg gaat zich in 2017 bezig houden met het structureren van de initiële opleidingen via de ROC 's en neemt samen met Bo Geboortezorg de verkorte branche erkende opleidingen onder de loep. Medio 2017 moet een Visiedocument Opleidingen duidelijkheid verschaffen over het plan van aanpak en tijdsplan hiervoor.

4.2.4.1 Interne opleidingen

Bij- en nascholing Kenniscentrum Kraamzorg

Oprichten van een aparte tak binnen het Kenniscentrum Kraamzorg die zich gaat bezighouden met het ontwikkelen van bij- en nascholing voor kraamverzorgenden.

E-learning Kenniscentrum Kraamzorg

Het ontwikkelen en/of aanbieden tegen betaling van e-learnings vanuit de LMS (moodle) omgeving van het Kenniscentrum Kraamzorg. In 2017 wordt gestart met de eigen modules van het Kenniscentrum Kraamzorg: de modules observatie kraamvrouw en observatie baby .

4.3 Inhoud, ontwikkeling en kennisoverdracht

Inhoudelijke onderwerpen rond kraamzorg zijn van groot belang voor de verdere professionalisering van de kraamverzorgende. Het Kenniscentrum Kraamzorg profileert zich hiermee en draagt er mede zorg voor dat inhoudelijke onderwerpen rond kraamzorg juist worden ontwikkeld en geborgd. Dit straalt af op de professionaliteit van de kraamverzorgenden. Centraal staat hierin dat de kraamverzorgenden mede verantwoordelijk zijn voor deze inhoudsontwikkeling.

4.3.1 Landelijke monodisciplinaire protocollen

Inleiding

Als professionele sector is het noodzakelijk dat er Landelijke Protocollen Kraamzorg zijn, ook om hiermee duidelijk te maken dat de kraamzorgsector eenduidig is in haar inhoudelijke beleid.

Het Kenniscentrum Kraamzorg is daarom in juni 2013 al gestart met een Werkgroep Landelijke Protocollen Kraamzorg. Sinds juni 2015 zijn het 2 Werkgroepen met inhoudsdeskundigen die voortvarend te werk zijn gegaan. In september 2015 is er een APP gelanceerd met de eerste 12 concept protocollen. Eind 2016 is het grootste deel van het werk gedaan.

Toekomst

In het eerste kwartaal van 2017 worden alle puntjes op de i gezet: de protocollen worden getoetst door o.a. de KNOV, tevens wordt er nog gewerkt aan de lay-out en er wordt voor gezorgd dat de Landelijke Protocollen Kraamzorg aansluiten op de Zorgstandaard en de Zorgpaden Kraamzorg. De verwachting is dat alle Landelijke Protocollen Kraamzorg eind maart 2017 op de website staan en in de APP te vinden zijn.

Een werkgroep Landelijke Protocollen Kraamzorg zal blijven bestaan om de Landelijke Protocollen te monitoren, te evalueren en zo nodig bij te stellen.

4.3.2 Landelijke multidisciplinaire richtlijnen

Inleiding

Sinds de oprichting van het Kenniscentrum Kraamzorg is er een roep geweest tot het maken van Landelijke Richtlijnen Kraamzorg rond specifieke onderwerpen. Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft ervoor gekozen om eerst de Landelijke Protocollen Kraamzorg te ontwikkelen omdat er dagelijks met de protocollen gewerkt wordt en kraamzorgorganisaties deze nodig hebben voor deelname aan en inbreng in VSV-overleg. De verwachting is dat de Landelijke Protocollen in maart 2017 gereed en geaccordeerd zijn.

In de slipstream van de protocollen is er wel al door TNO een onderzoek gedaan naar het gebruik van richtlijnen in de kraamzorg, zie bijgevoegd factsheets van TNO over de prioritering en vorm en over de uitkomsten van het onderzoek. Vervolgens is er een stappenplan door TNO gemaakt om met KIP gelden in 2014/2015 richtlijnen voor de kraamzorg te ontwikkelen. TNO heeft hiervoor in samenwerking met het KCKZ een methodologie voor ontwikkeld. Eind 2015 zijn er uiteindelijk 3 documenten door TNO opgeleverd die de Bewijsvoering ter ondersteuning van 3 zorgprotocollen geven. Het is lastig om in een keer richtlijnen voor de kraamzorg te ontwikkelen daar richtlijnen evidence-based zijn. Als je richtlijnen voor de kraamzorg gaat ontwikkelen dan zijn ze practise-based en kan je ze d.m.v. onderzoek in de jaren na vaststelling evidence-based maken.

Er kan ook voor een Bewijsvoeringsdocument ter ondersteuning van een zorgprotocol kiezen, zoals TNO heeft gedaan. Dit dient dan als basis voor verder onderzoek zodat er uiteindelijk een richtlijn van gemaakt kan worden.

Toekomst

Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft in het najaar van 2016 een document geschreven over het ontwikkelen van richtlijnen en een inventarisatie gemaakt van wat er al is. In 2017 moet er aansluiting gezocht worden met de 5 onderzoeken in de kraamzorg die via ZonMw lopen om te kijken of de ontwikkeling van een richtlijn meegenomen kan worden in het traject. Ook moeten de ontwikkeling van richtlijnen meegenomen worden op de onderzoeksagenda kraamzorg die vanaf 2017 als basis dient voor onderzoek in de kraamzorg dat nog opgepakt moet worden.

Voor de ontwikkeling van twee multidisciplinaire richtlijnen heeft het KCKZ zich inmiddels aangesloten bij de betreffende werkgroepen van de KNOV.

4.3.3 Inhoudelijke samenwerkingspartners

Inleiding

Er is inmiddels een goed contact opgebouwd met de belangrijke inhoudelijke samenwerkingspartners in de Geboortezorg. Er zijn afspraken met elkaar gemaakt en er vinden met de verschillende partners regelmatig telefonisch dan wel persoonlijk overleg plaats en zij leveren regelmatig informatie aan voor de website van het Kenniscentrum Kraamzorg. Ook wordt het Kenniscentrum Kraamzorg gevraagd als het gaat om de ontwikkeling van materiaal voor de keten door bv. de Task force rookvrij opgroeien, werkgroep wiegendood, ontwikkelen van multidisciplinaire richtlijnen etc. Het Kenniscentrum Kraamzorg heeft inmiddels haar plek in de keten verworven.

Toekomst

Voor de komende beleidsperiode gaan we op de ingeslagen weg verder. Het is de bedoeling om de banden met de inhoudelijke samenwerkingspartners nog verder te verstevigen en ervoor te zorgen dat men zonder omwegen bij het Kenniscentrum Kraamzorg terecht komt als het om inhoudelijke (ontwikkeling) van kraamzorgonderwerpen gaat.

4.3.4 Website, e-Nieuwsbrief/Digitale communicatie

Inleiding

De website, www.kenniscentrumkraamzorg.nl, geeft toegang tot het Kwaliteitsregister, de Accreditatiesystematiek, de scholingsagenda en de Landelijke Protocollen. Tevens brengt het KCKZ via de website regelmatig wisselende inhoudelijke onderwerpen rond de kraamzorg voor het voetlicht. De website heeft een hoog bezoekersaantal.

Naast de website wordt er regelmatig een e-nieuwsbrief uitgestuurd aan alle geregistreerde kraamverzorgenden, alle kraamzorgorganisaties en ketenpartners uit de Geboortezorg en anderen geïnteresseerden. Ook worden de berichten uit de e-nieuwsbrief en van de website doorgezet naar de Facebookpagina van het Kenniscentrum Kraamzorg. Het Kenniscentrum Kraamzorg ruim 3700 volgers op Facebook.

Voor actuele zaken wordt er gebruik gemaakt van twitter.

In 2016 is een LMS systeem (moodle) aangeschaft voor het uitzetten van de vijf modules "Basis Kraamverzorgenden" van het KCKZ. Hierdoor is het ook mogelijk voor externe partners om modules te plaatsen in de e-learningomgeving van het Kenniscentrum Kraamzorg.

Toekomst

Voor de komende periode staan er geen ingrijpende wijzigingen voor wat betreft de website en e-nieuwsbrief op stapel. De website is altijd aan nieuwe ontwikkelingen onderhevig om te zorgen dat deze up-to-date blijft en interessant genoeg om te blijven bezoeken.

In 2017 willen we de mogelijkheid die moodle ons biedt gaan benutten en deze ook toegankelijk maken, tegen betaling, voor externe partners. Een aantal

kraamzorgorganisaties hebben hier al interesse in getoond. Dit geeft de kraamverzorgenden de gelegenheid om tegen een relatief laag tarief via de geaccrediteerde e-learnings die via het KCKZ worden aangeboden scholing te volgen.

4.3.5 Dag van de Kraamzorg

Inleiding

Sinds 3 jaar vindt deze dag begin september in Nieuwegein plaats. Naast het plenaire programma en de markt met sponsoren is er een Kennisstraat waar de kraamverzorgenden kennis kunnen ophalen. De Dag van de Kraamzorg wordt sinds 2014 geaccrediteerd. De dag voorziet duidelijk in een behoefte want het aantal kraamverzorgenden die deze dag bezoeken stijgt elk jaar.

Toekomst

Voor de Dag van de Kraamzorg werken we samen met Springer/Bohn Stafleu van Loghum. Wij zorgen voor de inhoudelijke input van het programma en krijgen hier een vergoeding voor. Vanaf 2017 zal de Dag van de Kraamzorg niet meer in Nieuwegein maar op een andere locatie plaatsvinden waar we meer kraamverzorgenden kunnen ontvangen.

4.3.5 Kraamzorg op maat

Inleiding

Kraamzorg op maat is een gezamenlijk project van Bo Geboortezorg, de NBvK en het KCKZ waar eind 2016 een projectsubsidie voor is aangevraagd bij het ministerie van VWS.

Project KM4all: samenhang, draagvlak en met het veld werken aan transitie en visie van de toekomst. Binnen dit project werken we gezamenlijk aan het ontwikkelen van een practice based manier van indiceren. Een manier die direct in de praktijk wordt toegepast en kan worden getoetst. Hierbij zullen we de bij de wetenschappelijke (ZonMw)-onderzoeken ontwikkelde kennis, technieken en instrumenten meenemen. "

Met dit project kan Bo Geboortezorg, de NBvK en het KCKZ als kraamzorgsector de onderzoeken ondersteunen, samenhang aanbrengen, werken aan draagvlak en in kaart brengen van de kinderziektes. Ook de noodzakelijke aanpassingen die nodig zijn omdat de Geboortezorg zich blijft ontwikkelen, kan de kraamzorgsector meenemen. Als kraamzorgsector zijn we eigenaar en verantwoordelijk voor het ontwikkelen van een visie en manier van indiceren van de kraamzorg in de Geboortezorg anno 2016 en verder. We willen als sector zelf de regie houden over de vertaalslag van alle kennis naar beleid en implementatie.

Wij hebben hiermee dit project nodig om gedurende deze periode op een volwaardige wijze de visie op de toekomst van de kraamzorg in de kraamzorg maar ook in de geboortezorg te kunnen ontwikkelen.

Toekomst

Bo Geboortezorg, de NBvK en het KCKZ staan in de startblokken om in januari 2017 aan de slag te gaan met deel 1: KM4all. In 2017 starten we tevens met het uitwerken van een projectvoorstel voor de overkoepelde integrale visie en doen we een concreet voorstel voor deel 2 "Toekomst van de Kraamzorg in de Integrale Geboortezorg".

4.4 Ketensamenwerking

Inleiding

Voor de toekomst en het voortbestaan van de kraamzorg is samenwerking met ketenpartners van groot belang. Kraamzorgorganisaties zijn actief betrokken in VSV's en werken steeds nauwer samen met verloskundigen in juridische samenwerkingsverbanden die een opmaat zijn naar integrale zorg en integrale zorgfinanciering. Binnen het sectoroverleg Kraamzorg bewaakt het Kenniscentrum Kraamzorg samen met de andere betrokken partijen het overzicht over de diverse overlegstructuren waarbij de Kraamzorg betrokken moet zijn daar waar het gaat over de inhoud en afstemming van zorg. Gezamenlijk wordt bekeken wie waarvoor afgevaardigd wordt zodat werkzaamheden niet dubbel gedaan worden en er een terugkoppeling plaatsvindt van de informatie die uitgewisseld is. Ketenpartners weten het Kenniscentrum Kraamzorg nu ook op een natuurlijke manier te vinden daar waar het gaat om afvaardiging in werkgroepen voor multidisciplinair overleg, op dit gebied is veel vooruitgang geboekt. Het belang van Ketensamenwerking is duidelijk uitgewerkt in het Visiedocument waardoor de onderwerpen bij de herregistratie zijn meegenomen in de keuze voor de verplichte modules bij- en nascholing. De individuele kraamverzorgende wordt zich zo geleidelijk steeds meer bewust van haar rol in de keten, door middel van de activiteiten die ze voor haar registratie in het Kwaliteitsregister moet ontplooiën.

Toekomst

Ondanks de actieve deelname aan VSV overleg voelen veel afgevaardigden namens de kraamzorg zich (nog) geen volwaardige gesprekspartner voor de andere deelnemende zorgprofessionals. Om deze groep te empoweren ontwikkelt het Kenniscentrum Kraamzorg een inhoudelijke toolkit die in de informatie behoefte voorziet. Dit doen we in nauw overleg met de eindgebruikers, wat hebben ze nodig en op welke wijze moet dit aangeleverd worden zodat het praktisch en bruikbaar is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de complete set aan landelijke protocollen, afgestemd met de ketenpartners, die via de app voor iedereen toegankelijk is en aan de verdere ontwikkeling van zorgpaden. Belangrijk is dat iedere deelnemer aan een VSV namens de kraamzorg daaraan deelneemt met dezelfde informatie als collega's elders in een ander VSV.

4.5 Onderzoek

Inleiding

Het Kenniscentrum Kraamzorg doet er alles aan om onderzoek te faciliteren en te stimuleren.

Op 1 december 2016 zijn binnen het programma Zwangerschap en Geboorte van ZonMw maar liefst vijf driejarige onderzoeksprojecten naar kraamzorg van start gegaan. Nog nooit eerder vond zoveel onderzoek naar kraamzorg plaats.

De vijf onderzoeken gaan over de effectiviteit en invulling van kraamzorg, waarbij zorg op maat een belangrijk uitgangspunt is. De projecten leveren kennis over de kosteneffectiviteit en invulling van de kraamzorg en over de indicering van kraamzorg. De resultaten dragen bij aan het professionele handelen van de beroepsgroep kraamzorg in de (integrale) keten van zorg.

Toekomst

Vanaf 2017 besteden wij op onze website en in onze nieuwsbrief aandacht aan elk van deze vijf onderzoeken.

Ook zal er tijdens de Dag van de Kraamzorg een onderzoekscarrousel plaatsvinden waardoor alle aanwezigen kennis kunnen nemen van het onderzoek dat loopt. Tevens willen we middels bijeenkomsten de kraamverzorgenden en kraamzorgorganisaties laten delen in de eventuele resultaten die al voorhanden zijn

zodat daar wellicht al gebruik van gemaakt kan worden door degene die niet betrokken zijn bij het onderzoek. Begin februari 2017 vindt al zo'n bijeenkomst plaats rond het onderzoek van HP4all2 van het ErasmusMC.

4.6 Innovaties

Innovaties zijn van essentieel belang in de kraamzorgsector: stilstand is achteruitgang. Elkaar niet helpen en ideeën niet prijs geven omdat een ander daarmee aan de haal kan gaan is geen optie meer, maar juist: alles delen, leren van elkaar en elkaars sterke kanten gebruiken.

4.6.1 Digitale kraamzorg

Inleiding

De wereld om de kraamzorg heen is volledig gedigitaliseerd maar binnen de kraamzorg wordt er door de kraamverzorgenden nog amper gewerkt met de mogelijkheden die de digitale wereld ook aan kraamverzorgenden biedt.

De kraamverzorgenden hebben door het Kenniscentrum Kraamzorg volop te maken gekregen met digitalisering: de kraamverzorgenden moesten zich inschrijven in het Kwaliteitsregister via de website van het KCKZ met gebruikersnaam, inlogcodes om vervolgens te registreren waarbij documenten geüpload moesten worden. Voor velen was dit geen probleem maar voor anderen bleek dit wel een probleem en moest er veel geleerd worden.

Toekomst

Digitalisering is onlosmakelijk verbonden aan deze tijd. Maar in de kraamzorg doet het nog maar mondjesmaat zijn intrede. Wat is er niet allemaal mogelijk en zou versneld ingezet moeten worden: de digitalisering, van o.a. het cliëntdossier, vergemakkelijkt de processen met stakeholders zoals de overdracht naar de JGZ, maar ook het betrekken van de kraamzorgcliënt d.m.v. APP op haar smartphone/tablet om de cliënt op deze manier gedurende de zwangerschap, kraambed van dienst te zijn met alle benodigde informatie.

Het Kenniscentrum Kraamzorg zou graag willen dat elke kraamverzorgenden een tablet krijgt en daarmee leert te werken.....welke rol kan het Kenniscentrum Kraamzorg op zich nemen om dit te realiseren?

4.6.2 Kraamverzorgenden van de toekomst

Inleiding

In 2014 is het Kenniscentrum Kraamzorg gestart met het formuleren van een toekomst visie en een duidelijke positionering van het beroep kraamzorg. Daartoe is een denktank in het leven geroepen met als opdracht een toekomstbeeld op te stellen over het vak van de kraamverzorgende in het jaar 2020.

Toekomst

In 2017 maakt het Kenniscentrum Kraamzorg een start met een regiogedachte door het land waarmee zij alle kraamzorgorganisaties hoop te bereiken. Tijdens deze bijeenkomsten willen wij input krijgen voor o.a. de nieuwe herregistratie-eisen d.m.v. een presentatie, gevolgd door een discussie en een enquête. Deze enquête wordt ook uitgezet onder alle kraamverzorgenden in het Kwaliteitsregister. Hiermee hopen we voldoende input en draagvlak te krijgen om aan de slag te kunnen voor de Kraamverzorgende van de toekomst.

5. Financiën

Het Kenniscentrum Kraamzorg is financieel gezond. De begroting voor de komende beleidsperiode ziet er rooskleurig uit. Zelfs als 10-25% van de kraamverzorgenden zouden besluiten om zich niet meer te herregistreren dan komt het Kenniscentrum Kraamzorg nog steeds niet in de financiële problemen.

5.1 Vaste inkomsten

De vaste inkomsten van het Kenniscentrum Kraamzorg bestaan uit de (her)registratie van kraamverzorgenden en de accreditatie van (opleidings-)instellingen.

De (her)registratie van een kraamverzorgende bedraagt €90,- per drie jaar.

De aanbodaccreditatie is € 135,- per jaar, een instellingsaccreditatie is € 1600,- voor een non-profitorganisatie en € 2150,- voor elke andere organisatie, beiden per drie jaar.

Ook hopen we vanaf 2017 inkomsten te verwerven via de verhuur van de digitale ruimte van onze moodle-omgeving waardoor externe partijen hun e-learning hier kunnen plaatsen. Uiteraard gaat het alleen om e-learnings die betrekking hebben op de Geboortezorg.

5.2 Mogelijke subsidies

Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat zij voor het gezamenlijke project Kraamzorg op Maat van Bo Geboortezorg, de NBvK en het KCKZ een projectsubsidie te stellen. Begin 2017 is duidelijk of de projectsubsidie gehonoreerd wordt en wat het aandeel voor het KCKZ is.

5.3 Sponsoring

Inleiding

Voor extra activiteiten zoals de ontwikkeling van Landelijke Protocollen en Richtlijnen maken wij sinds 2015 gebruik van sponsorgelden.

Toekomst

In 2017 blijft Forest Healthcare nog als sponsor aan het Kenniscentrum Kraamzorg verbonden. Philips Healthcare verbindt zich vanaf 2017 voor 1 jaar als sponsor aan het Kenniscentrum Kraamzorg. In het najaar van 2017 wordt met beide partners geëvalueerd en bekeken of we de samenwerking met elkaar voortzetten.

9. Tot slot

Met dit Meerjarenbeleidsplan 2017-2020 gaat het Kenniscentrum Kraamzorg haar derde periode in: uitbouw en aanscherpen van de strategie staat de komende drie jaar centraal in haar beleid.

Dit Meerjarenbeleidsplan is wederom een ambitieus plan om te komen tot verdere professionalisering van de kraamverzorgenden en hun opleidingen. Wij werken hier vol vertrouwen naar toe in de vaste overtuiging dat de het Kenniscentrum Kraamzorg hierin gedragen wordt door de hele sector.

Marie-Pauline van der Ven-de Vries, directeur

ven@kenniscentrumkraamzorg.nl

Esther van der Zwan, secretaris

zwan@kenniscentrumkraamzorg.nl

Hoofddorp, december 2016

